

દેરરન્ન ટાઇમ્સ

બુલ્લી

સાખાહિક પુર્ણિ

૨૦૨૯ના બેનાળમાં લોકસભા ચુંટણીને મંજૂરી મળશે?

લોકસભાની વર્તમાન ચૂંટણીઓમાં
ઓછા મતદાન માટેના અનેક કારણોમાંથી એક
કારણ હિટવેખ કે ભીધશાળ ગર્મિને માનવમાં
આવી રહ્યું છે. હજુ તો સાતમાંથી ઉ જ
તબક્કાનું મતદાન થયું છે અને આખો મેં
મહિનો ચૂંટણી પ્રયારમાં પસાર થશે તારે
કાળજાળ ગરબી મતદારોની શું હાલત થશે
તેને લઈને ચિંતાઓ વ્યક્ત કરવામાં આવી
રહી છે. તો તેની સાથે હવે એક એવો પ્રશ્ન
ચર્ચાઈ રહ્યો છે કે એક તરફ કલાઈમેટ
યેન્જને કારોબાર ભારતમાં હવામાનમાં ભારે
કેરફારો થઈ રહ્યા છે તારે શું કલાઈમેન્ટ
યેન્જ ભારતમાં પાંચ
વર્ષ પછી ૨૦૨૮માં
બીજી ઉનાળાની
લોકસભા ચૂંટણીઓ
યોજવાની મંજૂરી
આપશે...?

કરવાનો છે, આ મુદ્દાની પરિપ્રેક્ષયમાં વિગતવાર
ચર્ચા કરી છે.

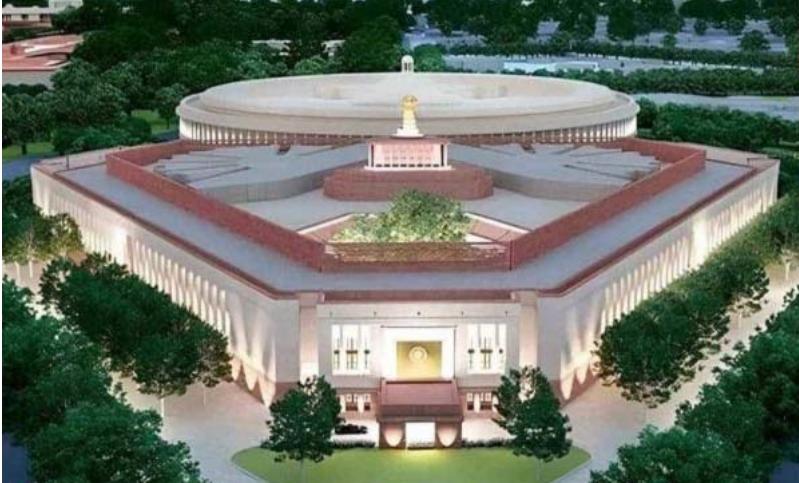
આ વર્ષે વૈશિક વસ્તીના ૪૮ ટકા લોકો
દરે દેશોમાં મતદાન કરવા જરૂર રહ્યા છે ત્યારે
વર્તમાન ભારતીય-નૃત્યશીઓમાં આબોહવા અને
સ્થાનિક હવામાન પ્રણાલિ કેવી રીતે મહત્વપૂર્ણ
ભૂમિકા ભજવી રહી છે તે નોંધનીય છે.

તેથી સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ગલોબલ
વોર્મિંગને કારણે ધનતા, આર્વતન, અવધિ અને
હિતવેવ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા
વિસ્તારમાં વધારો થયો છે. આનો અર્થ એ થયો
કે ગરમીશી કોઈ છૂટકો નથી. તમામ મોડલ્સ
એવી આગાહી કરી રહ્યા
છે કે ભવિષ્યમાં
હિતવેસ અપેક્ષા કરતાં
વધુ જરૂરે વધશે.

એ સાથે

ઉદ્ભવતા પડકારો પૈકી એક એ છે કે વધતી

દાદીન

જોગવાઈ છે કે જેના દ્વારા ભારતનું ચુંટણી પંચ ૧૮૦ દિવસમાં ગમે તારે ચુંટણી કરાવી શકે છે પરંતુ તેમણે ખૂબ કાળજી રાખવી પડે કે સરકારની મુદ્દાને એક દિવસ પણ ઓછી ન થાય, અમ અશોક લવાસાએ મત દર્શાવતા કહ્યું હતું. જો કે, તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, બીજી સમસ્યા એ છી કે, કેખુંઆરી-માર્ય માર્દિનો શાળાઓ અને કોલેજોમાં પરીક્ષાનો સમય છે તેથી કોઈ વ્યક્તિ શૈક્ષણિક યક્કાને પણ વિક્રેપિત કરી શકતું નથી. આન્યાંતિકતાને ઘટાડવા માટે મહત્વામાં સાવચેતીઓ લેવામાં આવે છે. જો કે, (તાપમાન) વધવાનું ચાલુ રહે તો કોઈ આને ધ્યાનમાં લઈ શકે છે.

રાજ્ય સંચાલિત ભારતીય હવામાન વિભાગે પહેલાંથી જ એપ્રિલ-જૂન દરમિયાન સરેરાશ હીટવેવ કરતાં બમતા કરતાં વધુ એટલે કે, ૧૦થી ૨૦ ટાઇસની ગરમીના માર્ગની સામાન્ય રથી ૮ ટાઇસની સરખામણીમાં ચોક્કસ રહેવાની આગાહી કરી હતી. આ વર્ષે ગરમી ૨૦૨૩ કરતાં વધુ ખરાબ રહેવાની ધારણા છે. જે અત્યાર સુધીનું સૌથી ગરમ વર્ષ રહ્યું છે.

ગરમીનો પારો ૪૨-૪૫ ડિગ્રી વચ્ચે સ્થિર થઈ રહ્યો છે, દેશના કેટલાક ભાગોમાં ૪૭ ડિગ્રી સુધી પણ ઉચ્ચકાઈ રહ્યો છે. એપ્રિલમાં હીટવેવનો સૌથી લાંબો સમય ૧૫ ટાઇસ સુધી લંબાયેલો જોવા મળ્યો છે. પૂર્વ અને દીપકલ્પના ભારતના ભાગો સૌથી વધુ પ્રમાણિત થયા છે જે ભેજ સામે પણ લડી રહ્યા છે.

તો બીજુ તરફ અન્ય કોઈ નહીં પણ ખુદ રિઝર્વ બેંક દ્વારા કહેવામાં આવ્યું છે કે સ્થિતિ કૃષિ જણસો સામે જોખમી બની શકે છે. એ હકીકત નકારી શક્ય એમ નથી. વર્તમાન વર્ષમાં દેશમાં એક તરફ ઊચા તાપમાન તથા બીજુ બાજુ કેટલાક વિસ્તારોમાં ક્રોસમી વરસાદની સ્થિતિ એ કલાયમેટ ચેન્જની પ્રતિકૂળ અસરોના સંકેત આપી દીખા છે.

કલાયમેટ ચેન્જને લગતી આફ્ટોને કારણે વર્તમાન સદીના અત્યાર સુધીના ગાળામાં ભારતને ૧૨૦ અધ્યા ડોલરની નુકસાની ભોગવવી પડી હોવાનો અંદાજ છે. ભારતનું અર્થતંત્ર કૃષિ આધ્યારિત હોવાથી કલાયમેટ ચેન્જની કૃષિ ક્ષેત્ર પર કોઈપણ દેશના અર્થતંત્ર સામે જોખમી બની શકે છે. કૃષિ ઉત્પાદન વધારીને ખેડૂતોની આવક વધારવાનો વ્યુહ આ આગાઉ અનેક વેળા નિષ્ઠળ રહ્યો છે ત્યારે કલાયમેટ ચેન્જે ભારતના નીતિ વિષયકો સામે નવો પડકાર ઊભો કર્યો છે.

ભારત હાલમાં રેકૉર્ડ-સેટીંગ હિટવેબ્સ સાથે અને સામે ઝગ્ગુમી રહ્યું છે દર વર્ષે તાપમાનમાં વધારો થવા સાથે, આ રેકૉર્ડ પરનો સૌથી ગરમ દશક રહ્યો હોવાથી, નિષ્ણાંતો તેના પર ભાર મૂકે છે કે શું ભારત તેના તીવ્ર ઉનાળાના મહિનાઓ વચ્ચે પાંચ વર્ષ પછી યોજાનાર સામાન્ય ચ્યંટણી યોજુ શકશે કે કેમ, કારણ કે આભોહવા પરિવર્તનની અસર સ્થાનિક હવામાન પ્રણાલિઓને વધુ ખરાબ કરે છે

હવે ૨૦૨૮માં આગામી સામાન્ય ચૂંટણીઓ માટે, વિન્ડો ૧ જાન્યુઆરીથી ૩૦ જૂનની પરચે આવે છે. વસંતઅષ્ટુ (ફેબ્રુઆરીની અને માર્ચ) એ ચૂંટણી યોજવાનો શ્રેષ્ઠ સમય છે. નહીંતર કાયદામાં સુધારો થવો જોઈએ જે ચૂંટણી પંચાને રાજ્ય વિદ્યાનસભાની ચૂંટણી થોડી વહેલી કરાવવાની સત્તા આપે છે, એમ પણ તેમણે કહું હતું

મહિલા સરપંચ, મહિલા અધિકાર અને પંચાયતીરાજનો કાયદો

કેન્દ્ર સરકારો આખા દેશમાં પંચાયતીરાજ દાખલ કરવા માટે બંધારણીય સુધારો કરી તેને સને ૧૯૮૭ ત્રૈથી અમલમાં મૂક્યો. આ સુધારાથી મહિલાઓ માટે પંચાયતની કુલ બેઠકોમાંથી ૧/૩ બેઠકો આરક્ષિત કરવામાં આવી. મહિલાઓના માટે પંચાયતમાં ૧/૩ બેઠકો અનામન રાજ્યના માં આવી છે અને તે જ પ્રમાણે પંચાયતમાં મહિલા સરપંચની જગ્યા માટે પણ મહિલાઓને આરક્ષણ આપ્યું છે. આ જોગવાઈને લીધી આખા દેશમાં, ગ્રામ પંચાયતોમાં ઘણી મોટી સંખ્યામાં મહિલા સરપંચો ચુંટાયા છે. આ મહિલા સરપંચોએ પંચાયતના કાયદા અને નિરસો પ્રમાણે પંચાયતોનો વડીવટ કરવાનો હોય છે. આપણો સૌ જીણીએ કીએ કે સરપંચ તરીકે પંચાયતમાં ઘણી જ જવાબદારી સંભાળવાની હોય છે. ‘ગ્રામસભા’ પણ વર્ષમાં બે વાર બોલાવવી તેવી જોગવાઈ છે. પંચાયતોની સભામાં સરપંચ અધ્યક્ષ હોય અને તે સભાનું સંચાલન કરે છે. સરપંચ તરીકે ગામના પ્રશ્નો કરતા બીજી કાયદેસરની અનેક જવાબદારીઓ સરપંચે વિચારણાની અને સંભાળવાની હોય છે. સરપંચે પંચાયતની રોકડ રક્ખો, પંચાયતનું રેકર્ડ અને પંચાયતના ખર્ચના વાલિયરો અને પહોંચાંય વગેરેના રેકર્ડ આગતતાના હોય છે. આ બધા દર્શાવ્યો આવાંગે

પંચાયત ધારા પ્રમાણે કરવાના હોય છે અને એટલે આ કાયદાની સમજ તેમને હોવી જોઈએ તે જરૂરી છે.

પંચાયત ધારા હેડણ પંચાયતે સ્ક્રૂલો અને આરોગ્ય કેન્દ્ર ચલવાવના હોય છે, તે માટે ગ્રાન્ટ મેળવાના હોય છે, બેતીની જમીનો પર રેવન્યુ વસ્તુ કરવાનું હોય છે, પંચાયત ટેક્સન નાંબે અને ઉધરાવે, ઓક્ટોય નાખે, મકાનોના બાંધકામના નિયમો બનાવી તૈનું પાલન થાય તેની કાળજી રાખે અને ખાસ કરીને ગ્રામમાં તણાવ, ક્રૂયા અને પાણીના બીજા સ્થોત્રનું જતગ કરવું પડે છે. આમાં ઘણી વખત જ્ઞાનકાર સભ્યોની અલગ કભિટી બનાવવી પડે છે અને રાજ્ય સરકારના યોગ્ય અવિકારીઓની મદદ લેવી પડે છે. આવી મહત્વની ભૂમિકા સરપણ બજાવે છે અને કાયદાએ આવી જગ્યા જાયારે મહિલા માટે આરક્ષિત કરી હોય ત્યારે મહિલાએ આ જવાબદારી સમજણપૂર્વક અને પોતાની કોઠાસુઝથી કરવાની હોય છે જે સ્થાન પર પહોંચ્યા માટે કદાચ કાયદાઓ વીતી જાય તે સ્થાન કાયદાએ કરી આયું છે અને આવો અવસર જો મહિલાને મળ્યો હોય તો તેણે તેનો લાખ લઈ અને એક અધિકાર સમજી પોતાનાથી બની શકે રેતનું પ્રમાણ માટે પાઠન જરૂરાત જોઈએ

બાળક

દુઃખાળ જેવી સ્થિતિ સર્જાવાની આશંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી છે.
 ભૂખમરાના બનાવોમાં વધારો કરવામાં કુદરતી આફકો, અનાજનો બગાડ, વગેરેની મુખ્ય ભૂમિકા હોવા છતાં આપણે યુદ્ધને કારણે થતી આડ અસરાને અવગણી શકીએ નહીં જે મુખ્યત્વે ગરીબી અને ભૂખમરાના વધારા માટે જવાબદાર છે. જેમ કે જાળીનું છે, ઈજરાયેલ પર હમાસ દ્વારા આત્મકવાદી હુમલાના જવાબમાં, ઈજરાયેલ ઉ ઓક્ટોબરના રોજ ગાંગાડી પર મોતા પ્રમાણમાં બોખ્મભારો કર્યો હતો.

આ ચાલુ લોહીયાળ સંવધમાં ૩૪ હજારથી વધુ લોકો માર્યા ગયા, ૭૭ હજારથી વધુ ધ્યાયલ થયા, લાખો લોકો વિસ્તાપિત થયા. મુતકોમાં મોટાભાગના ૧૪,૫૦૦ બાળકોનો સામાવેશ થાય છે. અહેવાલો અનુસાર ઈજારાયેલ હવે દક્ષિણા શહેર રફકાઈ પર હમલો કરવાની તૈયારી કરી રહ્યા છે. જે હાવમાં

હુમલામાં પોતાના માતા-પિતાને ગુમાવનાર પેલેસ્ટીનિયન બાળકો ચુદ્ધની સૌથી મોટી કિંમત ચૂકવી રહ્યા છે. આખો દિવસ કતારોમાં ઉભા રહેવા છતાં તેઓને બે સમયનું ભોજન પણ મળતું નથી. ખોરાક અને જરૂરી તબીબી સુવિધાઓના અભાવે હજારો માસુમ બાળકો કુપોષણાનો શિકાર બન્યા છે

મિલિયનથી વધુ પેલેસ્ટીનિયનોનું ઘર છે.
જવલંત આગાનો સામનો કરી રહેલા
આગાના ૨.૩ મિલિયન નાગારિકો દરરોજ
ઓરાકની અનુપલબ્ધતાની સમસ્યા સાથે
ધર્ઘ કરી રહ્યા છે. ઓક્સિકામ નામની એક
નેનજીઓ અનુસાર હજારો લોકો સરેરાશ
રૂપ કેલરીની સરખામણીમાં ૧૬૦૦થી
૦૦૦ કેલરીની સરખામણીમાં જીવે છે જે
પક્તિને દરરોજની જરૂર હોય છે.
આ હુમલામાં પોતાના માતા-પિતાને
માવનાર પેલેસ્ટીનિયન બાળકો યુદ્ધની સોંદી
દોરી કિમત ચુકુવી રહ્યા છે. આખો દિવસ
તારોમાં ઊભા રહેવા છાતનું તેઓને બે સમયનું
જોજન પણ મળતું નથી. પોરાક અને જરૂરી
બીભી સુવિધાઓના અભાવે હજારો માસૂમ
ાગાનો કુપોષણનો શિકાર બન્યા છે. યુદ્ધ
રમિયાન જન્મેલા બાળકોની સ્થિતિ વધુ
યનીય છે. મીઠિયા અહેવાલો અનુસાર ૧૭
ઓપ્રિલ સુધીમાં ગાઝાની હોસ્પિટલોમાં
પોપ્ષણને કારણે મૃત્યુ પામેલા ૧૨ વર્ષથી
ઓછી ઉમરના બાળકાની સંખ્યા ૨૮ હતી,
માં એક મહિનાથી ઓછી ઉમરના ૧૨
ાગાનોનો સમાવેશ થાય છે.
અંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ પ્રયાસો દ્વારા

યુજ્ઝને કારણો કુપોષણાનો શિકાર બનેલા
બાળકોને બચાવવાના પ્રયાસો થશે

ઇ મહિના દરમિયાન થયેલા ભયાનક
નરસંહારને કારણે વિશ્વાના ઘણા ભાગોમાં
ઈજારાયેલ સામે ગુસ્સો વધવા લાગ્યો છે. ગયા
મહિને રૂપ માર્યે સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સુરક્ષા પરિષદે
ગાઝામાં તાત્કાલિક યુદ્ધવિરામની હાકલ કરતો
ઠરાવ પસાર કર્યો હતું. અમેરિકાની ન્યૂયૉર્કથી
લઈને ક્રીલિફોર્નિયા સુધીની વિવિધ
યુનિવર્સિટીઓમાં વિદ્યાર્થીઓના ગુસ્સાના
અવાજો ગંગ્લ રહ્યા છે.

युद्ध ऐ विनाश सिवाय भीजूँ कंठ नथी,
पछी ते गृहयुद्ध होय के बे देशो वच्येनो हिंसक
संघर्ष सुदान होय के सोमालिया, सतत
गृहयुद्धयो पीडित आफिकन देशोना लोको
वर्षोंथी भूभमरो अने गरीबीनी छायामां
ज्ञवा मज्जबूर छे. रशिया-युकेन युद्ध होय के
हमास-ईरायेल युद्ध होय, पृथ्वीने उज्जग
बनावाना खातरनु परिषाम समग्र विश्वने
भोगवत्वु पडे छे.

गया वर्ष उर देशोमां भूभमरानो सामनो
करी रहेला पांच वर्षी ओष्ठी उमरना ३.६०
करोड बाणकोमां कुपोषणानुं स्तर अने
खोराकना अभावे विविध रोगोंथी पीडाता
२.५ करोड बाणकोमां कुपोषणानुं गंभीर स्तर
मानव निष्कर्षतानें सूचक छे. विकास पकडे ते
पहेलां पृथ्वीने अन्य कारणोनी साथे युद्धनी
भयानकतामांथी मुक्त करवी पडेशे. आपाणे
साचा अर्थमां त्यारे ज संस्कारी बनी शकीशुं
ज्यारे आपाणे ज्ञवनमां शांति, सद्भावना
अने अहीसाना महत्वाने समझौशु अने युद्धनी
परिस्थितिनो निर्भयताथी विरोध करी शकीशुं.
भूभमरो अने नरसंहारथी पो कारती
मानवतानी करुणाता जे भरतीनी जेम आपाणी
आंख सामे न आवे तो आपाणने कोई पछा
स्तरे मानव कहेवानो अविकार नथी.

આગાથી જંગલોને બચાવવા કરી પાલાંની જરૂરિયાત

હવામાનનું નિયમનકાર છે. ઉત્તરાખંડમાંથી નીકળતી ગંગા અને જમુના જે જી ઘણી બારચાસી નદીઓ ટેશના જીવન પ્રવાહન સિંચાઈ કરે છે, હીમ નદીઓ સાથેના વિસ્તારમાં જળાશયો છે અને સમૃદ્ધ જૈવવિધિતા પણ છે.

આવી સ્થિતિમાં ગંગા-જમુનાના મૂળ જંગલોમાંથી સતત આગ લાગવાના સમાચાર હેરણ કરે છે. મે મહિનાના પ્રથમ સપ્તાહમાં જ આગના નવસો પચાસ જેટલા બનાવો નોંધાયા છે જેમાં આગના કારણે અંદાજે બાર હજાર હેક્ટર જંગલ વિસ્તારને તુકસાન થયું હતું. પાંચ લોકોના મોતના સમાચાર પણ છે. દર વર્ષ ઉત્તરાખંડના જંગલોમાં આગ લાગવાના અહેવાલો આવે છે. આ પ્રક્રિયા માર્યાના અંતથી શરૂ થાય છે અને મેસુધી ચાલે છે પરંતુ આ વખત સંકટ વધુ ગંભીર જાણાય છે.

ધર્મ જિલ્લાઓમાં વિભિન્નિકી ઘટી છે. રાજ્ય સરકારના મયાર્દિત સંસાધનો અને ભૌગોક્તિ વાટેલતાને કારણે જંગલો સળગતા રહે

છે. તેના નિયંત્રણ માટે એરફોર્સની મદદ લેવામાં આવી રહી છે. તે એક વાસ્તવિકતા છે કે જંગલો ભાળવામાં ક્યાંકેનું ક્યાંક માનવીય હસ્તક્ષેપ ચોક્કસપણે થાય છે. એ વાત સાચી છે કે જંગલોમાં પડતાં પાંદડા અને ઘાસનો સમયસર નિકાલ થતો નથી જેણા કારણે બળતરા થાય છે પરંતુ આગ માનવીની બેદરકારી કે કાવતરાને કારણે જ લાગે છે. આ વાતની પુષ્ટિ એ હેડીની ખાંધે નેત્રોભર રજી અનુભૂ

**ઉત્તરાખંડના જંગલમાં લાગેલી આગ માનવ
સજ્જિત છે અને સોશિયલ મીડિયામાં રીલ બનાવવા
માટે કોઈએ કુદરતી રીતે લાગેલી આગને વધારે**

ન્યાયા છે. આમાં ૬૦ લોકો સામે નામના એપોર્ટ દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. ઉત્તરાંધુંનું નવિભાગ પણ સ્વીકારે છે કે ૧૫ ટકા આગના હસ્તસાઓ માટે માનવ હસ્તક્ષેપ જવાબદાર છે આમાં બેદરકારી તેમજ ઈરાદાપૂર્વકની આગનો માવેશ થાય છે. આ વખત જ્યારે આગ ગાડવાના આરોપીઓ સામે કાયોવહી રવામાં આવી છે તો તે જ સમયે બેદરકારી વાતાવરણ ચિહ્નાના અધિકારીઓની

કરવામાં આવી રહી છે. વાસ્તવમાં આગની ઘટનાઓ બાદ ફોરેસ્ટ એક્ટ અને વન્ય જીવ સંરક્ષણ કાયદા હેઠળ કાર્યવાલી કરવામાં આવી રહી છે. આ સિવાય પાલિક અને પ્રાઈવેટ પ્રોપર્ટી ડેમેજ કમ્પન્સેશન એક્ટ હેઠળ પણ કાર્યવાલી કરવામાં આવ્યો. આ સંકટને ધ્યાનમાં રાખીને વાયુસેનાના હેલિકોપ્ટરની મદદ લેવામાં આવી રહી છે તે જ સમયે મદદથી કૃત્રિમ વરસાદના વિકલ્પ પર પણ વિચાર કરવામાં

યોક્કસપણે દર વર્ષ સળગતા સેંકડો હેક્ટર
જંગલોને બચાવવા માટે કાયમી પગલાં લેવાની
જરૂરિયાત અનુભવાઈ રહી છે. વર્ષ ૨૦૧૧માં
લાગેલી આગમાંથી આપણે બોધપાઠ લેવોએ
જોઈએ જ્યારે ૨૮૧૩ આગાની ઘટનાઓમાં
લગભગ ચાર હજાર હેક્ટર જંગલ વિસ્તારને
નુકસાન થયું હતું. આગમાં આઈ લોકોની મોત

સમગ્રાણ દરમિયાન ઓછી માનવીય હિલયાને કારણે આગની ઘટનાઓ સૌથી ઓછી હતી. વાસ્તવમાં પર્યાવરણ અને વન સંરક્ષણનો સરકારોની પ્રાથમિકતામાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો નથી. વન સંરક્ષણ માટેનું બજેટ ઘણું ઓછું છે અને આગ ઓલવવા માટે પૂરતા સંસાધનોનો અભાવ છે. તાજેતરમાં આગની ઘટનાઓ દરમિયાન ચૂંટણી માટે વનકર્મીઓની ફરજ પર પણ સવાલો ઉભા થયા હતા. આ સિવાય એક વાત ચોક્કસ છે કે ગ્લોબલ વોર્મિંગના કારણે વાતાવરણમાં તાપમાન વધવાને કારણે આગ લાગવાની ઘટનાઓ

વધી છે.
આપણે વધતા તાપમાન સાથે પ્રકૃતિ
સંરક્ષણાના પગળાંને પ્રોત્સાહન આપું પડશે.
રાજ્ય સરકારે એક સદી કરતાં વધુ સમયથી
ચાલીવાન પંચાયત વ્યવસ્થાને વધુ મજબૂત
કરવી પડશે જે હંમેશા વન સંરક્ષણમાં
મદદાર બની રહી છે. આપણે એ પાઈન
વૃક્ષો વિશે પણ વિચારવું જોઈએ જે અંગેજો
બહારથી લાવ્યા હતા અને તેમાં સુકા પાંડા
આગ ફેલાવવામાં મૌની ભૂમિકા બજવે છે.

